

[Elisabeth Bruun Olesen]

80 pct. har meget erhvervsarbejde og fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det vil sige, at de studerende løseligt anslået beslægtet 35.000–40.000 fuldtidsjob. Samtidig med at det forlænger studietiderne, kolliderer det ofte med mulighederne for studenteraktiviteter og vanskeliggør, at der under studierne laves gruppearbejde. Samtidig kommer de studerende ind i en ond cirkel. De har meget erhvervsarbejde for at overleve økonomisk. Det forlænger deres studietid. Så er de ikke berettigede til at modtage SU; derfor må de have endnu mere erhvervsarbejde. Så bliver deres studietid endnu længere. Og sådan kan man blive ved.

De elendige økonomiske forhold gør også studenterne mere politisk disciplinerede. De arbejder mindre kritisk og mere målrettet og vælger studier og grene og emner efter beskæftigelsesprognoserne, anerkender bestående metoder og traditionelle teorier, hvad der ikke er specielt godt for en forskning og en uddannelse, der helst skulle være fremadrettet og præget af, at vi ikke lever i et statistisk samfund.

I dag er det sådan, at færre tør springe ud i studiegæld, og undervisningsministeren har ret i, at omfanget af optagelse af de statsgaranterede banklån er faldet gennem de senere år. Det har det stigende kendskab til de store tilbagebetalingsproblemer medvirket til.

Statslånene har, som undervisningsministeren sagde, afløst de statsgaranterede banklån i relativt stort omfang, men det er vigtigt at bide mærke i, at det ikke forbedrer de studerendes rådighedsbeløb i uddannelsestiden. Statslånenes fordel viser sig efter uddannelsen. Det vil sige, at igen er der kun ét svar, og det er, at de studerende må have erhvervsarbejde for overhovedet at kunne overleve.

De dårlige økonomiske vilkår, fru Alice Faber var inde på, giver en meget skæv social rekruttering til uddannelsessystemet, hvor stadig færre arbejderbørn kommer ind. Vi har i forslaget denne gang lavet en ændring. Vi synes faktisk, at de langvarigt uddannede og de mellemuddannede, der følger regeringens ønske og giver sig i kast med en ny uddannelse, hvor regeringen siger at der er bedre fremtidsmuligheder, skal have den uddannelsesydelser, regeringen har foreslået i stedet for jobtilbud nr. 2. Vi mener, at de, der lydigt følger regeringens intentioner og ønsker,

skal fritages for studiegælden fra den første uddannelse. Det er jo ikke deres skyld, at der ikke mere er brug for dem, fordi staten har skåret ned på de områder, hvor de skulle have arbejdet.

Til sidst vil jeg sige nogle få ord om Knud Larsen-rapporten. Jeg ville have startet med at ironisere over, at vi stadig væk ikke har fået den, men det kan jeg ikke, idet den på et eller andet tidspunkt mellem kl. 9.30 og kl. 14.15 i dag er blevet lagt i vores bokse. Jeg tømte først min boks kl. 14.15, så det giver mig ikke mulighed for at studere den rapport til bunds og deltage i en kvalificeret debat om den. Jeg vil bare bebrejde undervisningsministeren, at vi først har fået den i dag, hvor vi havde haft god brug for de oplysninger, der står i den, til denne debat. Det har åbenbart ikke kunnet lade sig gøre, og derfor kan jeg heller ikke gå specielt kvalificeret i dybden.

Ifølge aviserne, som er det eneste, jeg kan henholde mig til, siger rapporten, at man skal kunne få en form for studieløn i 3–4 år på 38.000 kr., så vidt jeg har kunnet læse mig til. Det er selvfølgelig en forbedring i tal, men det eliminerer ikke erhvervsarbejdet, for man kan selvfølgelig ikke leve af 38.000 kr. om året. Folkepensionisten får ved siden af folkepensionen støtte i form af transporttilskud og varmetilskud. Det får de studerende ikke, og så har de studerende store omkostninger til lærebøger. Det må derfor være et minimumskrav, at de studerende ved siden af kan få lån, der er rentefrie i studietiden.

Sådan som finansieringen foreslås af Knud Larsen-udvalget, skal de studerende i de år, hvor de ikke kan få studiestøtte, stadig væk tage de rentetunge statsgaranterede banklån. Det betyder igen, at de må tage erhvervsarbejde, idet de ikke tør tage de banklån, fordi de kommer til at skylde for meget væk.

Jeg vil ikke gå ind i en længere debat her. Det er en forkert prioritering, at man kun får en løn på 38.000 kr. i 3–4 år, og at der derefter ikke kan gives noget. Det betyder, at man åbenbart vil lede alle hen i de mellemlange uddannelser, at folk ikke må tage de længevarende uddannelser. Det kan jeg ikke gå ind i på en kvalificeret måde, fordi jeg ikke har haft lejlighed til at læse rapporten.

Konkluderende kan jeg sige, at jeg ser frem til socialdemokratiets forslag, som